

॥ ६ ॥ असत्शशश्रृंगादि सदसत्पृष्ठादि सदसत्परं अव्यक्तं एतन्नयमपितत्त्वतः मत्तः परं नास्तीत्यर्थः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ अधर्मेणेतिच्छेदः

येचाश्रमेषु वैधर्माश्चतुर्धा विदिता मुने ॥ वैदिकानि च सर्वाणि विद्धि सर्वमदात्मकं ॥ ६ ॥ असच्च सदसच्चैव यद्विध्वंसदसत्परं ॥ मत्तः परतरं नास्ति देवदेवात्मना तनात् ॥ ७ ॥ ओंकारप्रमुखान्वेदान्विद्धि मां त्वं भृगूह ॥ यूपं सोमं च रुहोमं त्रिदशाप्यायनं मखे ॥ ८ ॥ होतारमपि हव्यं च विद्धि मां भृगुनंदन ॥ अध्वर्युः कल्पकश्चापि हविः परमं संस्तुतं ॥ ९ ॥ उद्गाता चापि मां स्तोत्रिगीतघोषैर्महाध्वरे ॥ प्रायश्चित्तेषु मां ब्रह्मनशांतिमंगलवाचकाः ॥ १० ॥ स्तुवंति विश्वकर्माणं सततं द्विजसत्तम ॥ मम विद्धि सुतं धर्ममग्रजं द्विजसत्तम ॥ ११ ॥ मानसं दयितं विप्रसर्वभूतदयात्मकं ॥ तत्राहं वर्त्तमानैश्च निवृत्तैश्चैव मानवैः ॥ १२ ॥ बद्धीः संसरमाणो वैयो नीर्वर्त्तामि सत्तम ॥ धर्मसंरक्षणार्थाय धर्मसंस्थापनाय च ॥ १३ ॥ तैस्तैर्वैषैश्च रूपैश्च त्रिषु लोकेषु भार्गव ॥ अहं विष्णुरहं ब्रह्माशक्रोथ प्रभवाप्ययः ॥ १४ ॥ भूतग्रा मस्य सर्वस्य स्रष्टा संहार एव च ॥ अधर्मे वर्त्तमानानां सर्वेषामहमच्युतः ॥ १५ ॥ धर्मस्य सेतुं बध्नामि च लिते च लिते युगे ॥ तास्ता योनीः प्रविश्याहं प्रजानां हितकाम्यया ॥ १६ ॥ यदा त्वहं देवयो नौ वर्त्तामि भृगुनंदन ॥ तदाहं देववत्सर्वमाचरामि न संशयः ॥ १७ ॥ यदा गंधर्वयो नौ वा वर्त्तामि भृगुनंदन ॥ तदा गंधर्ववत्सर्वमाचरामि न संशयः ॥ १८ ॥ नागयो नौ यदा चैव तदा वर्त्तामि नागवत् ॥ यक्षराक्षसयो न्योस्तु यथावद्विचराम्यहं ॥ १९ ॥ मानुष्ये वर्त्तमाने तु रूपाण्यां चिता मया ॥ न च ते जातसंमोहावचोऽगृह्यंत मोहिताः ॥ २० ॥ भयं च महदुद्दिश्य त्रासिताः कुरवो मया ॥ क्रुद्धेन भूत्वा तु पुनर्यथा वदनु दर्शिताः ॥ २१ ॥ तेऽधर्मेणेह संयुक्ताः परीताः कालधर्मणा ॥ धर्मेण निहता युद्धे गताः स्वर्गं न संशयः ॥ २२ ॥ लोकेषु पाण्डवाश्चैव गताः ख्यातिं द्विजोत्तम ॥ एतत्ते सर्वमाख्यातं यन्मां त्वपरिपृच्छसि ॥ २३ ॥ इति श्रीम० आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीता पर्वणि उत्तंकोपाख्याने रूपावाक्ये चतुष्पंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५४ ॥ ॥ ५५ ॥ उत्तंक उवाच अभिजानामि जगतः कर्त्तारं त्वां जनार्दन ॥ नूनं भवत्प्रसादो यमिति मेनास्ति संशयः ॥ १ ॥ चित्तं च सुप्रसन्नं मे त्वद्भावगतमच्युत ॥ विनिवृत्तं च मे शोपादिति विद्विपरंतप ॥ २ ॥ यदि त्वनुग्रहं कंचित्त्वत्तोर्हामि जनार्दन ॥ द्रष्टुमिच्छामि ते रूपमैश्वरं तन्निदर्शय ॥ ३ ॥ वैशंपायन उवाच ततः स तस्मै प्रीतात्मा दर्शयामास तद्दृष्टुः ॥ शाश्वतं वैष्णवं धीमान्दृश्येदन्नं जयः ॥ ४ ॥ सददर्शमहात्मानं विश्वरूपं महाभुजं ॥ सहस्रसूर्यप्रतिमं दीप्तिमत्पावकोपमं ॥ ५ ॥

॥ २ ॥ २३ ॥ इत्याश्वमेधिके प० नैल० भा० चतुष्पंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५४ ॥ ॥ ५५ ॥ यद्गगवता त्वस्य विश्वरूपत्वं मुक्तं तदेव द्रष्टुमिच्छन्नुत्तंक उवाच अभिजानामीत्यादिना ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥